

Микола НАДТОЧІЙ,
директор кар'єру

Кошцівський кар'єр – геологічна перлина Фастівського району

Вікторія ПАВЛЮК,
учениця 10-го класу
середньої школи І-ІІІ
ступенів №206 імені
Леся Курбаса,
вихованка секції
«Геологія, геохімія та
мінералогія»

Панорама Кошцівського кар'єра.

- Миколо Івановичу, я глибоко вражена масштабністю побаченого, яке перевершило всі мої очікування. Хочеться трохи більше дізнатися про цей грандіозний рукотворний об'єкт.

- Кар'єр розташований, як Ви бачите, на околицях мальовничого села Кошцівка Фастівського району, на берегах річки Унави. В кар'єрі розкриті надзвичайно різноманітні граніти, і червоного, і сірого кольору, а також породи чорного кольору – кристалосланці. Зараз похмура погода, тому все виглядає сірим. Тим паче, що й гранітів сірого, рожево-сірого кольору найбільше.

Брили граніту біля підніжжя уступу.

Рожево-сірий та рожевий граніт в керні.

- Коли утворилися ці граніти?

Коли ми виконували розкривні роботи, то тут дуже багато було валунів. Ці граніти дуже давні. Їхній вік понад 2 млрд років. Вони складають Український щит, його північний схил, і далі, в бік Києва, граніти вже залягають досить глибоко під осадовими породами (глиною, піском).

- А як утворилися граніти?

- Звідки ж тут взявся граніт? Мільярди років тому гранітна магма укорінилася у земну кору, і тут були гори! Потім вони вивітрилися. Є такий термін «геологічне вивітрювання», це коли під впливом сонячного тепла і світла, коливань температури, опадів породи руйнуються, перетворюються в глину і пісок. І так поступово гори перетворюються на рівнину.

- Чому саме в цьому місці почали видобувати граніт?

- Ми розробляємо кар'єр саме тут, бо тут річка Унава розмила товщу пісків і глин, які накопичилися в процесі вивітрювання. Тут до граніту не більше 12 метрів, а подекуди він залягає не глибше 4 метрів.

- Кар'єр вже великий. Мабуть, видобуток граніту вже закінчується?

- Граніт тут ще видобувати, й видобувати – запасів майже 12 млн м³. Взагалі то Кошцівське родовище найбільше в Київській області, воно займає площу понад 40 га. Зараз маємо 75 відмітку (абсолютну відмітку над рівнем моря – прим.), але плануємо поглиблюватись ще на 30 метрів. І в ширину теж плануємо розширяться. Якщо за нормальними підрахунками, то запасів тут ще мінімум на 40 років, якщо враховувати розширення і поглиблення. А поглиблюються як? По уступах. Кожен уступ у нас по 15 метрів у висоту.

- У Вас розробка йде вибуховим способом?

- Так, проводяться буро-вибухові роботи. Є бурова установка, якою буримо свердловини на 15 метрів, потім закладаємо туди вибухівку, вставляємо ініціатор, засипаємо щебінь, все ніби як набой заправляють до рушниць. А потім вже вибух!

- Як утворився кар'єр?

- Коли вода в річці Унава відступала після повені, то її можна було легковою машиною переїхати бродом. Та я навіть особисто у свій час її переїжджав. А це значить, що русло річки підстеляли тверді породи – граніти. Вони подекуди виднілися на поверхні, й місцеве

населення потроху почало його видобувати, утворився невеликий кар'єрчик. А тепер це вже ось така велика розробка. Коли ми знімали річкові відклади, які перекривали граніт, то цю землю вивозили на болото, що знаходилося поруч в долині річки. Там тепер утворилося родюче поле, яке ми передали для користування районній адміністрації.

- *Яка у вас особливість розробки цього кар'єру?*

- Особливість розробок біля річок полягає в тому, що тут низько і поступає багато води. На уступах Ви бачили чорні смуги. Вони утворюються в місцях майже постійної фільтрації річкової та дощової води. Якщо взяти, наприклад, Дорогинку (село – прим.), то там уже 150 метрів до граніту.

- *Яка основна продукція кар'єру?*

- Щебінь різних розмірів. Ми за добу можемо виробити 5 тис. тонн, а то й більше. Ще є граніти, які використовуються для виготовлення пам'ятників. Але їх видобувають не вибухами, а вирізають спеціальними пилами, щоб не пошкодити цілісність породи.

Промисловий майданчик Кошцівського кар'єра з виробництва щебеню і відсіву.

- *Де Ви працювали в юності? В яких країнах, місцях?*

- Я закінчив Київський геологорозвідувальний технікум. Там навчались студенти з різних країн колишнього СРСР та із закордону. Загалом тільки на моєму курсі було понад тисяча студентів. Після закінчення побував у Казахстані, Киргизстані, Якутії, Молдові, Грузії. У 90-их роках побував у Польщі. В основному я проводив розвідувальні роботи з бурінням свердловин. У свій час працював гірничим майстром на Донбасі, у Приазовській геологорозвідувальній експедиції, що знаходилася в м. Волноваха. Тоді у Приазов'ї були виявлені алмази, і я виконував буріння свердловин на пошуках цього дорогоцінного каміння.

- *Чому ви обрали саме геологічний життєвий шлях?*

- Подобалась геологічна розвідка, експедиції. Це давало свободу, можливість побувати в різних унікальних місцях і країнах, вивчати й застосовувати техніку, яка використовується в геології для видобутку різних корисних копалин. Цікаво це було!

- *Можна сказати душа до цього лежала?*

- Так! Душа і тіло!

- *Які поради Ви можете дати юним геологам?*

- Окрім романтики геологія – це наука, яка має багато складнощів. Наприклад, польові роботи, де на вас може чекати екстремальна погода. Часті експедиції та поїздки з одного боку виглядають привабливо, а з іншого – вам потрібно відмовлятися від домашнього

затишку і комфорту. Тому радив би бути готовим до цього. І ще. Справжні геологи завжди пам'ятають, про тих, з ким були в експедиціях, підтримують з ними відносини, допомагають в різних життєвих ситуаціях. Якщо станете геологом, ніколи про це не пожалкуєте! Успіху Вам!

Фото Вікторії Павлюк.